

BIĶĀ³ EMİRİ NĀSİR AD-DİN MUHAMMAD İBN AL-HANAŞ'A DĀİR BİR VESİKA

M. C. Şehabeddin Tekindağ

Sayda ve *Beirut* taraflarında mukim arap şeyhlerinden (=şayḫ al-^ʿrāb) olup, son Memlûk kaynaklarında Biķā³ emiri veya Muķaddam'ı (=Muķaddam al-^ʿurbān)¹ olarak zikredilen Nāşır ad-Dīn Muḫammad ibn al-Ḥanaş'ın², Selim I. in Merc Dâbk savaşıını müteâkip *Mısır*'a yürüdüğü bir sırada, Safed ve Trablus-Şam vâlilerile münâsebetine dâir Topkapı Sarayı Müzesi Arşivinde mevcut fevkalâde ehemmiyeti hâiz bir vesika (Nr. 6341), bu havalı ile ilgili hâdiseler hakkında umûmiyetle eksik malûmat veren osmanlı kaynaklarını tamamlamaktadır.

Dımaşk civarında dolaşan *Âl Faḍl*, *Âl ʿAlî* gibi arap âilelerine olduğu gibi Hamâ urbânı ile de yakın alâkası bilinen İbn al-Ḥanaş'ın³, 909 (=1503/4) da, *Dımaşk* nâibi Ḳānşüh al-Burc ile ihtilâfa düşüp, bu nâib'in eski davâdâr'ı Cānîbak al-Francî ile maiyetindeki şeyhleri öldürmesi yüzünden tâkibata duĵâr olmasına⁴, sabun stoklarından mühim bir kısmının musa-

¹ Memlûk Sultanlığı teşkilâtında *acnâî al-ʿarab* ismi ile mezkûr arap kabilelerinin (= ^ʿUrbān) emirlerine bu isim veriliyordu. Tafsîlât için bk. M. C. Şehabeddin Tekindağ, *Berkuk devrinde Memlûk Sultanlığı*, İstanbul, 1981, Indeks: *acnâî al-ʿarab*, *Muķaddam*.

² İbn Tûlûn, *Les Gouverneurs de Damas sous les Mandouks et les premiers otomans* (658-1153/1230-1744), *traduction des Annales d'Ibn Tûlûn et d'Ibn Cuma'a*, Damas, 1952, s. 99, 112, 117, 130, 146.

³ *امیر عربان حماه*, bk. İbn İyâs, *Badâ'î^ʿ az-Zuhûr fî Vaķâ'î^ʿ ad-Dahûr*, Bulak, 1312, III, 71, str. 4. *Dımaşk* çayırlarında dolaşan arap âilelerinin menşeleri ile bu mntıkadaki faaliyetleri hak. bk. M. C. Şehabeddin Tekindağ, *agn. esr.*, s. 155, not. 198, 199.

⁴ Bk. İbn Tûlûn, *agn. esr.*, s. 99.

dere edilip Dımaşk çarşılarında⁵ satılmasına rağmen⁶, Memlûk Sultanlığı ile dostane münâsebetlerde bulunduğu anlaşılmaktadır⁷. Nitekim, yeni Dımaşk nâibi Sîbây zamanında, bizzât bu şehre gelip Memlûk Sultanlığı hizmetine giren Ibn al-Hanaş, Merc Dâbık savaşını müteâkip⁸ Dulkadir-oğlu Şehsuvar-zâde Ali Bey ile⁹ *Qābūn*¹⁰ da çarpışmış ve bir kısım türkmen askerinin ölümüne sebep olmuştu¹¹.

Yeni Memlûk Sultanı Tûmānbāy, Hımıs nâibliğini vermek¹² ve Dımaşk atabegliğine (= *al-atābakīya bi-Dımaşak*) tâyinini mutazammın mersûmlar (*al-marāsīm aş-şarīfa*)¹³ göndermek sûretiyle,¹⁴ Dımaşk'a giden yolları kontrolü altında bulunduran Ibn al-Hanaş'ı¹⁵ yeniden mukavemete teşvik etmiş ise de, bundan bir netice çıkmadığı bilinmektedir. Zirâ, mağrur bir emîr olduğu kaynaklar tarafından da te'yid edilen Ibn al-Hanaş, çok geçmeden, diğer urbân emîrleri gibi¹⁶, Dımaşk'a yürüyen Selim I.e

⁵ Memlûklar devrindeki Dımaşk çarşıları (= *al-asvāk*) hak. bk. Yûsuf b. 'Abd al-Hādî, *Nuzhat ar-rifāk 'an şarh hâl al-asvāk, al-Maşrik*, XXXVII, 1939, s. 22-27; H. Zayyât, *Hânât Dımaşak al-Qā'ima, al-Maşrik*, XXXVI, 1938, s. 63 v. d.

⁶ Bk. Ibn Tûlûn, *agn. esr.*, s. 112.

⁷ Bk. Ibn Tûlûn, *agn. esr.*, s. 130.

⁸ Tafsilât için bk. M. Cavid Baysun, *İslâm Ansiklopedisi*, Madde: *Merc Dâbık muharebesi*, cüz. 78, s. 752-754.

⁹ Düşmanlığın menşei hak. bk. Ibn İyās, III, 71, str. 5.

¹⁰ Suyu ve havası ile meşhur *Qābūn* hak. bk. H. Sauvair, *Description de Damas, JA*, 1894, II, 235, 427. krş. R. Dussaud, *Topographie historique de la Syrie antique et médiévale*, Paris, 1927, s. 308, not. 10, 11.

¹¹ قبل لا بن عثمان اذا فبته
واحدت تمارض شاميا بجهالة
اقبل نصيحة ناصح ودع الطيش
نخشي عليك اللدغ من ابن الحنش
bk. Ibn İyās, III, 71, str. 10-11.

¹² Ibn al-Hanaş, Tûmānbāy'a gönderdiği elçilerle, eedâdının Hımıs nâibliğine mütevellî olduklarını iddia ediyordu: وكان في قديم الزمان بعض اجداد الحنش وكان متولى على نيابة حمص
bk. Ibn İyās, III, 71.

¹³ Mersûmların mahiyeti hak. bk. M. C. Şehabeddin Tekindag, *agn. esr.*, s. 51, 144.

¹⁴ Bk. Ibn İyās, III, 71.

¹⁵ Bk. Ibn İyās, III, 78.

¹⁶ Bk. Ebu'l-Fadl Mehemed b. İdris, *Selimsah-nâme*, Lâlâ İsmail Ef., Kütüp. Fars. Yazm. Nr. 348, 139 b. Krş. Âli, *Kühû'l-Ahbâr*, Üniv. Kütüp. Türk. Yazm. Nr. 5959, 193 b.

mutâvaat etmiş¹⁷ ve gönderilen mersûmlar üzerine¹⁸, şuraya-buraya gelenen Çerkeslere karşı¹⁹ harekte geçmiştir²⁰.

Neşrettiğimiz vesika, Çerkeslere karşı Osmanlıları destekleyen Ibn al-Hanaş'ın, Selim tarafından *Trablus-Şam'a* tâyin edilen İskender Paşa oğlu Mustafa Bey ve Safed vâlisi Mustansır oğlu ile iyi münâsebetler te'sis etmek sûretiyle, henüz teslim olmıyan Safed nâibi ve Safedliler arasındaki rolünü²¹ ve nâibin ısrarına rağmen *Biķā'a* gelen Ibn Hâmid-i Şeyhül-İslâm Cemâati, Safed kadısı ve Ibn davādâr'ı affettirmek üzere Selim nezdinde giriştiği teşebbüslerini belirtmektedir²². Gene bu vesikada mezkûr kayıdlardan anlaşıldığına göre, bir kısım Memlûk ricâli, Osmanlılar yanında tavassutta bulunması için Ibn al-Hanaş'a mürâcaat etmişlerdir. Nitekim, *Trablus-Şam*'ın hanefî kadısı ile eski nâib'in devādâr'ı, bu maksatla Ibn al-Hanaş'a baş vurmuşlarsa da, *Trablus-Şam*'da bulunan âilelerini almak üzere *Basrûn'a* gelip bu mahaldeki Kürd cemâatinin²³ yanında kalmaları, Kürdlerin düşmanı Mûsây-ı Türkmanî (= موسى تركمانى)²⁴ tarafından

¹⁷ Bk. Ebu'l-Fadl Mehemed, *agn. esr.*, 150 a; Rüstem Paşa, *Tevârîh-i Âli-ı Osman*, Üniv. Kütüp. Türk. Yazm. Nr. 2438, 177 b.

¹⁸ Bk. 6341 Nr. 1 vesika, str. 1 v. d.

¹⁹ Bk. Ebu'l-Fadl Mehemed, *agn. esr.*, 129 b; Haydar Çelebi Ruznâmesi (bk. Feridun Bey, *Münşeatû's-Selâtin*, İstanbul, 1274, I, 451); Rüstem Paşa, *agn. esr.*, 171b; Sa'deddin, *Tâcû't-Tevârîh*, İstanbul, 1280, II, 341.

²⁰ Ibn al-Hanaş, 28 safer 923 (=23 Mart 1517) de, Yunus Paşa'ya gönderdiği mektubda, eski Dımaşk Hâcibi'nin kendisine sığındığını, ancak bunun Çerkes olmayıp şarkî (= şarkî) ve biķâre olduğunu bildirdikten sonra: چركس اوليدى

demektedir. اكر اوغولوم داخى اولسيدى باشن كسمكدن غيرى نسته ايله استدعا ايلردى

Bk. 6341 Nr. 1 vesika, arka yüz, str. 21-24.

²¹ Bk. 6341 Nr. 1 vesika, str. 17-21.

²² 20 safer 923 tarihi ile Yahya isimli birinden gelen mektubda, *Safed*'deki fesada burada Nâzır al-caş olan 'Abd al-Ķâdir'in sebep olduğu belirtilmektedir. Bk. 6341 Nr. 1 vesika, arka yüz, str. 30-32.

²³ Memlûk Sultanlığı teşkilâtında *acnâd al-akrâd* ismi ile mezkûr Kürd cemâatinin hududları muhafaza etmekle mükellef zümrelere (= *al-Vâfidîya*) dâhil olduğu bilinmektedir. Bk. M. C. Şehabeddin Tekindag, *agn. esr.*, s. 153, 155.

²⁴ Memlûk Sultanlığı tarafında tevcih edilen iktâ'larında bulunup, Beyle-rinin (= *Muqaddam at-Türkân*) emrinde *Kesrivân*'da sahilleri muhafaza etmekle vazifeli zümrelerden (= *al-Vâfidîya*) bulunan Türkmenler hak. bk. M. C. Şehabeddin Tekindag, *agn. esr.*, 83, 153, 156; İndeks: *Kesrivân Türkmenleri*. Krş. D.

Trablus-Şam vâlisine yanlış bir şekilde aks ettirilmiş, Kadı ile davadâr'ın, maiyeti halkı ile, *Trablus*'u basacakları rivâyeti ortaya çıkmıştır. Yanlış olduğu, bu mıntikanın teşkilâtı ile meşgul bulunan Ebu'l-Fadl Mehemed tarafından da tesbit edilen bu ihbâr üzerine, *Basrûn*'a giden Trablus-Şam vâlisi (tabii Mustafa Paşa), bu mıntika kürdlerini dağıttığı gibi, başda kadı olmak üzere maiyetini ve *Tin*'e kaçan davadâr'ı öldürmüştür²⁵. 28 safer 923 (=23 Mart 1517) tarihli bu vesîkada, mezkûr hâdise ile alâkası olmadığını yeminlerle belirten Ibn al-Hanaş, sadakatını mutazammın kelimelerden sonra, bu hususun tahkikini talep etmektedir.

Aynı tarihi hâvî olup Yunus Paşa'ya gönderildiği tasrih edilen diğer bir mektup, Ibn al-Hanaş'ın bundan sonraki durumunu göstermesi bakımından ayrıca tedkike değer. Zirâ, Şam beldesindeki adâvetlerin eskiliğine işâretle herkesin birbirine hasım olduğunu, Şam nâibine yapılan ihbârlar yüzünden katli-âmlar yapıldığını zikreden Ibn al-Hanaş: *bu bende havf iderki dahi ziyâde fîne olub yollar bağlanub vilâyet harâb ola...* dedikten sonra: *bu husûsda bir mersûm-ı şerîf ibrâz olunaki min ba'di ehl-i garaz sözün istimâ olunmıya ve bir kimesne dutulmıya illâ icâb ider günahla...* temennisinde bulunmaktadır²⁶.

Öyle anlaşılıyor ki, Selim'in *Mısır*'da bulunduğu bir sırada, muhtelif arap âileleri²⁷ ve bir kısım Dürzî emîrleri ile²⁸ birleşen

Ayalon, *The Wâfidiya in the Mamluk Kingdoms, Islamic culture*, XXV, 1951, s. 89 v. d.

²⁵ Vesîka, str. 37-39. Ebu'l-Fadl Mehemed, Mustafa Bey'in bazı garazkârların teşviki ile fakir, ülemâ ve hatîblerin de dâhil bulunduğu bir cemâati öldürdüğünü ve bu hatayı kendisinin de itirâf ettiğini kayd eder:

میرلواء طرابلس مصطفی بیك بن اسکندر پاشا الوزیرکه درمیان امراء ممالک روم به شجاعت موصوف بود فاما باغوارى بعض ارباب غرض جماعتى راى کناه حکم قتل فرمود ودرمیان ایشان مستجاب الدعوه بعض فقرا وعلما و خطبا بودند اگرچه از وقوع آن واقعه بخطای رای خود متعرف بود. bk. *agn. esr.*, 149b, str. 11-13. Ayr. bk. Rüstem

Paşa, 176 b; *Tâcü't-Tevârih*, II, 372, 382.

²⁶ Bk. 6341 Nr.1 vesîka, arka yüz, str. 10-16.

²⁷ Meselâ *Baalbek* taraflarına hâkim olan Ibn al-Harfûs, bk. Ibn İyâs, III, 162.

²⁸ Ibn al-Hanaş'la birleşen Dürzî emîrleri: Ma'an-ogullarından al-Amîr Zayn ad-Dîn, al-Amîr Korçmâs al-Ma'ani, al-Amîr 'Alam ad-Dîn Süleymân; Tanûhîlerden al-Amîr Şaraf ad-Dîn Yahya at-Tanûhî, bk. Şidyâk, *Ahbâr al-A'yan fi Cabal Lubnân*, Beyrouth, 1859, s. 251, 676.

Ibn al-Hanaş, Selim'e²⁹ ve Yunus Paşa'ya mektuplar göndermek sûretiyle hareketini gizlemek, aleyhindeki ihbâr ve ithamları önlemek istemiştir.

Daha *Mısır*'da iken gönderdiği mersûmlarla, buldukları mıntikalarda eski âedelerini muhâfaza etmelerine müsaade ettiği eski âileleri kendi tarafına çekmeğe muvaffak olan Selim³⁰, *Mısır*'dan dönmesini müteâkip, 9 muharrem 924 (=22 ocak 1518) de, Ibn al-Hanaş'ı tevkif etmek için *Şakhab*'a³¹ gitmiş³² ve bu emîrin firarı üzerine³³ iktâ'ını³⁴ Korkmas oğlu Muhammad'a tevcih etmiştir³⁵.

Bu sûretle bizzât Selim tarafından tâkip edilen Ibn al-Hanaş, önce yeni Dımaşk vâlisi Cānbirdî G'azâlî'ye³⁶, sonra eski dostu Trablus-Şam vâlisi Mustafa Bey'e³⁷ mürâcaatla tavassutta bulunmalarını ricâ etmiş, arzusunun yerine getirilmemesi üzerine, Halep yolu ile, *Iran*'a kaçmak teşebbüsünde bulunmuştur. Ancak, Mustafa Paşa'nın, te'minat vermesine rağmen³⁸, Cānbirdî G'azâlî ve Hamâ vâlisi Güzelce Kasım Bey'le iş birliği yapması yüzünden, bu teşebbüsünde muvaffak olamayan Ibn al-Hanaş, bütün

²⁹ Ibn al-Hanaş'ın denizden Şucâ Reis gemisi ile *Mısır*'a gönderdiği mektub, vesîka, arka yüz, str. 27-29.

³⁰ ... يتضمن اطايه خاطر الملك واستمراره على جارى عادته في بلاد...
Bk. Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi, 10784 Nr.1 arapça vesîka, str. 7.

³¹ *G'abgab*'ın şimâli garbisinde olup, bugünkü ismi *Tell Şakhab*'dır. Bk. R. Dussaud, *agn. esr.*, s. 322.

³² Bk. Ibn Tûlûn, *agn. esr.*, s. 150.

³³ ... يوم السبت في ١١ محرم حش اوغلك فرارى خبرى كادى
bk. Haydar Çelebi Ruznâmesi (Feridun Bey, I, 456).

³⁴ Memlûklar devrinde urbân iktâ'ları ile önce *Mustavfî al-İktâ' al-l-'arab*, sonra da *Mustavfî iktâ'at al-bilâd aş-Şamîya* meşgul oluyordu. Tafsîlât için bk. M.C. Şehabeddin Tekindağ, *agn. esr.*, s. 153. iktâ'ın bir gelir olarak *habs* veya *mişâl* ile alâkası hak. bk. *agn. esr.*, 152, not. 175.

³⁵ Bk. 10784 Nr.1 arapça vesîka, str. 2-3. Krş. *Tâcü't-Tevârih*, II, 381.

³⁶ Bk. Ibn Tûlûn, *agn. esr.*, s. 152.

³⁷ سابقا فیا بین ایشان پدری و فرزندى بوده است در زمانى که متقاد درگاه بود
bk. Ebu'l-Fadl Mehemed, *agn. esr.*, 150b, str. 18-19.

³⁸ چرا هراس میکند حالیا فیا بین طریق پدر و فرزندى مؤکداست اگر انجا
با خبر بيك و جانبرد غزالى محاله و مسامحه نمیتواند کردنى و خودرا بانجا اندازد که ما یا او
قلاوز همراه تمام و تا سرحد دیار بکر برسایم و نیز راه اورا کندى شدى کشیده است
چندانکه مردم مطلع نشده اند آمده بگذرد
bk. Ebu'l-Fadl Mehemed, *agn. esr.*, 151a, str. 1-4.

maiyeti efradı, zevce ve oğulları ile birlikde Baalbek dağlarını müteâkip Âsî nehri menbâından geçip Hıms sahrasına geldiği bir sırada³⁹, ismi geçen vâlilerin pususuna düşmüş ve maiyeti ile birlikde öldürülmüştür⁴⁰.

ḤANEŞ-UGLU'NDAN SÜDDE-İ SAÂDETE GELEN MEKTÛB TERCÜMESİDİR

1. *Takbîl-i arzdan sonra sadakat-ı şerîfe huzûrına inhâ olunan oldurki bu bende merâsîm-i şerîfe vârid oldu ki*
2. *Mutazammindir Allahu teâlâ ihsân eylediğîn çerâkise-i zaleme üzerine nasrdan dahî Yûsuf siddik aleyhi's-selâm tahtına temellükden*
3. *Ve dahî mutazammindirki bu bende ve anâ mûtâbaat idenler kemâl-i tegakkuz üzerine olalar tâki bakıyyetü's-süyûf olub bu cânibe kaçan tâyife-i*
4. *Cerâkiseyi kabz idüb katl idâvuz pes bu bende sem'-u tâatle merâsîm-i şerîfeyi istikbâl eyledi ve merâsîm-i şerîfeyi*
5. *Alâ ruûsî'l-eshâd okudtı va'llahi teâlâ ve dahî resûlî şahiddirki bu bende ziyâde surûr hâsıl olub Allahu teâlâyâ*
6. *Secde-i şükürler eyledi islâma ve müslimîne bu ni'meti mukabelesine ve fi'l-hâl bu bende sâgir cevânibe ve cümleten i'timâd eylediği mevâzi'e*
7. *Mektûb yazub muhkem sipâriş eylediki kemâl-i tegakkuz üzerine olub dahî bakıyyetü's-süyûfdan kaçub varan a'dâyı mecâl virmeyub*
8. *Kande bulurlarise katl eyleyeler bu bende yanında aslâ hilâf yokdur merâsîm-i şerîfe nevehile bâriz olursa mefhûm-ı şerîfi ile*
9. *Âmildir zirâ bu bende ol âsitânenin kullarından birisidir sadakatının fazlına mu'terîfdir ve bu bende rikâb-i şerîf Mısır-ı*
10. *Mahrûsa cânibine teveccüh itdüğü târihten beru memleketin emn üzerine yerleşmesine ve yollarun emînligine müctehiddir nâyib-i*
11. *Şâm'ın hizmetinde durmuşdur ve asker-i mansûrdan her kîm hâzır olursa hizmet ider eger bir abd-ı esved dahî*
12. *Gelürse hizmetine durub murâdâtını itmâma yetişdürür bu bendenin cemi'-i bilâdt dahî bu hizmet üzerine dür hatta bu bende*

1 Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi, Nr. 6341, tarih: 28 safer 923 (=23 mart 1517)

³⁹ İbn Tülün'a göre (s. 152), Baalbek 'e tâbi Cûsiya'da (bu mevkî hak. bk. R. Dussaud, *agn. esr.*, s. 114, 115, 278).

⁴⁰ Tafsîlât için bk. Ebu'l-Fadî Mehemmed, *agn. esr.*, 151a; İbn İyâs, III, 162; İbn Tülün, *agn. esr.*, s. 152; Haydar Çelebî Ruznâmesi (Feridun Bey, I, 457); Rüstem Paşa, 177b; *Tâcü't-Tevârih*, II, 382-3. krş. Şidyâk, s. 251; H. Lammens, *La Syrie*, Beyrouth, 1921, II, 56. Bu savaşı müteâkip İbn al-Ḥanaş vilâyetini hükûmet tarafından teftişe memur Hasan Bey'in, mukave- met ile karşılaştığı anlaşılmaktadır. Bk. *Cânbirdî Ğazâli'nin mektubu*, Topkapı Sarayı müzesi Arşivi, Nr. 8120, str. 2-3.

13. Allaha ve resûlüne kasem iderki rikâb-ı şerîf memleket-i şâmiyye'ye hulûl ideliden berü ve andan Kahire-i mahrûse cânibine teveccüh

14. İtdügi târihten berü bu bendenin vilâyetinde asker-i mansûrdan bir kimesnenin bir dirhemî zâyi' olmamışdır ve lillâhîl-hamd ve'l-minne

15. Ve dahî mesâmî-i şerîfeye inhâ olunurki rikâb-ı şerîf hîrz-i emn-ü selâmetde Kahire-i mahrûse cânibine teveccüh itdüğünden

16. Sonra nâib-i Safed ile ehl-i Safed arasında fitne ve kitâl vâki oldu bir şahsın ucundan ki Safed nâib'i ânî dutmuş idi

17. Pes bu vâkiya bu bende muttali' olduğunda Allahu teâlâ şahiddir ki cemî-i cemâatini yanına cem' eyledi ve Safed nâib'ine haber gönderdi

18. Ki eger murâd idinürse varayın Şâm'a gelmek isterse Şâm'a getüreyin ve eger Mısır cânibine teveccüh itmek isterse Mısır'a teveccüh

19. Etdüreyin deyü kasdımız nâib-i Safed'e vardıkda bendenin bu fi'linden şükran arz idüb eyitmiş ki satavât-ı

20. Şerîfeden havf idüb kal'adan nuzûl idemezün üç kerre bu bende bu vech üzerine olub a'yân-ı vilâyetini hâzır

21. Ve müheyâ idüb vech-i mesfûr üzere arz-ı hâl eyledi müşârünileyh Safed nâib'i kabûl eylemedi âhir bu cümleden sonra bu bende

22. A'yân-ı Safed'e ve ehl-i vilâyete mektûb yazub satavât-ı şerîfe ile tahvîf ve tev'îd eyledi tâkim nâib-i Safed üzerinden

23. Müteferrik olub gıtdiler ve dahî vaktî kim ehl-i Safed'e temellük-i taht-ı şerîf haberî alâ vechi't-tahkik vusûl buldı satavât-ı şerîfeden

24. Korkub bilâda müteferrik oldılar ve sâyir erâziye gıtdiler ve ânlardan bir cemâat ki Ibn Hâmid-i şeyhü'l-islâm cemâati demekle

25. Ma'rûfdur ve kadî-i Safed ve Ibn devâdâr dimekle meşhûr bir şahıs bu bende vilâyetine geldiler nâib-i Safed istimâ itdüğünde

26. Anlara mektûb yazub gîrû hizmetine teveccüh itmelerin murâd idinmiş bes bu bende hemân ânları taleb idüb getürdüb

27. Hâtırların hûş idüb sadakat-ı şerîfeden nice hayrlar irişmege zâmin oldu ve sadakat-ı şerîfenin vus'at-ı hiln'in

28. İ'lâm eyledi ânlar dahî itizâr idüb nâib-i Safed'den havf ideruz tâki cehille vâki' olan günâhumuz için

29. Bizi duta deyü tazarru' idüb bunu iş'âr eyledilerki sadakat-ı şerîfeye bu kissa tesvîd olunub merâhim-i şerîfe taleb

30. Kılınub mersûm-ı amân-ı şerîf ihsân oluna ol ecelden mesâmî-i şerîfeye arz olındı ve mesâmî-i şerîfe muttali' olacakdan

31. Biri dahî budurki Trablus halkından kadî-i hanefî ve Çerkes zemânında nâib-i Trablus olanın devâdâr'ı ki hazînedârı

32. Ol idi bu bende yanına gelüb ziyâde ibrâmla istid'â eyledilerki hizmet-i şerîfe teveccüh idüb ve a'tâb-ı seniyyeye yüz sürüb

33. Tâat-ı şerîfe dâhil olalar ve dahî şöyle ilâm eyledilerki bilâd-ı Trablus'da harîmleri varmış pes mukaddemâ harîmlerin

34. Yerleşdirmege teveccüh eylediler ve Besrûn (=بصرى) nâm beledde vusûl buldılar ki ânda bir mikdâr Kürd cemâati vâir idi ol gice anda

35. Yatdılar ikinci gice Mûsây-ı Türkmânî dirler bir şahıs ki bu Kürdlerin aduvusı idi Trablus nâibe [nâyibine] şöyle bildirmiş ki işte

36. Trablus kadısı ve devâdâr ve anlarunla bu bendenin bir mikdâr halkı geldiler murâdları oldurki Trablus'ta uralar pes nâib-i

37. Trablus dahî bu sözü isgâ idüb hemân Besrûn'a gelüb Kürdleri muhâsara kılub ve katl eyleyüb kadî ile yetmiş

38. Nefer kimesne katl idüb mezkûr Mûsâ'nın mahzâ garezi ile ve devâdâr ol mahalden Tîne (=تينة) cânibine teveccüh etmiş iken okabinden

39. Sürüb dutub anıdahî katl eylemiş ve anları bu bende tec-hîz idüb gönderdi deyü zikr eylemiş bu bende Allaha ve Resûlüne

40. Ve Kur'ân-ı mecîde kasem iderki bu bende anlarunla veyâ gayrilerle kendü cemâatından bir ferdi bir cânibe göndermiş degildir ve bu

41. Bende bir sâat mekânından âta binmiş degildir ve sayda ve gayr hâcele dahî varmış degildir müfsidlerin kelâmı havfından

42. Bu bende sadakat-ı şerîfeden su'âl iderki tahrîr-i şerîf buyrıla ki bu bende rikâb-ı şerîf teveccüh itdügi târihten berü

43. Bir gün veyâ bir sâat âta binmişmidir bu bende nâib-i Şâm'ın hizmetinde kaimdir ve kable't-târîh kasdını berr cânibinden

44. *Irsâl eyledi ve hizmet-i şerifeden gelen heccâne ile dahi techîz eyledi ve hâliyâ dahî tehniye-i sadakat-ı şerife için*

45. *Kasdını techîz eyledi müslimîne Allahu teâlâ minnet eylediği ile bu bende sadakat-ı şerifenin bendesidir devâm-ı eyyâmına ve izzine*

46. *Ve nasrına dâ'idir Allahu teâlâ kabûl eylesün ve cemî-i a'dâsı üzerine sadakat-ı şerifeyi mansûr ve muzaffer eylesün*

47. *Bu duâyı Allahu teâlâ bu bendeden ve her dâ'î-i muhlisden kabûl eylesün âmîn bi-hamdî (?) ve âlihi ve sahibî ecma'in*

48. *Târîh-i sâmin işrîn-i şehri safer sene selâse ve işrîn ve tisa'mie.*